

สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการของเดือนมกราคมไทย

นายวิเชียร สุขวินิตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

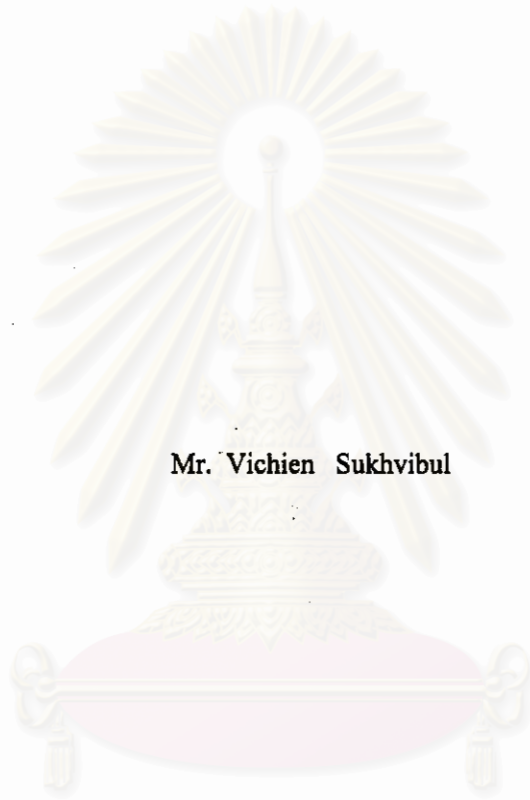
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-701-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE RIGHT TO KNOW THAI MASS MEDIA'S
ACCESSIBILITY TO GOVERNMENT INFORMATION**

Mr. Vichien Sukhvibul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

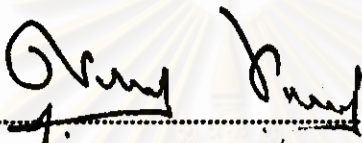
Academic Year 1996

ISBN 974-636-701-3

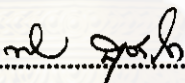
หัวข้อวิทยานิพนธ์   สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการของสื่อมวลชนไทย
โดย   นายวิเชียร สุขவிมูลย์
ภาควิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ อรรถพร เข็ชรถาวร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อรรถพร เข็ชรถาวร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สนั่น ปัทมะทิน)

วิเชียร สุขวินุญย์ : สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการของสื่อมวลชนไทย (THE RIGHT TO KNOW THAI MASS MEDIA'S ACCESSIBILITY TO GOVERNMENT INFORMATION)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. อรรถพร เขียวถาวร, 78 หน้า . ISBN 974-636-701-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษากฎหมาย และนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันในการรับรู้ข่าวสารของทางราชการ สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการของสื่อมวลชนไทย เสรีภาพในการแสวงหาข่าวสารของสื่อมวลชน การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน

ผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการของสื่อมวลชนไทยด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีมากกว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนมีมาก ทั้งกฎหมายทั่วไป และกฎหมายพิเศษ แม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับรับรองสิทธิเสรีภาพการแสวงหาข่าวสาร แต่จากการวิจัยไม่ได้เป็นไปตามนั้น เนื่องจากภาวะการเมือง กลไกรัฐ เสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศ จำเป็นต้องปรับปรุงกลไกและกฎหมายสื่อมวลชน กับให้สื่อมวลชนมีความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น จึงจะสมบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน และสิทธิการรับรู้ข่าวสารได้อย่างสมบูรณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา ..... 2539 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C650800 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD:

RIGHT / THAI MASS MEDIA / ACCESSIBILITY / INFORMATION

VICHIEEN SUKHVIBUL : THE RIGHT TO KNOW THAI MASS MEDIA'S
ACCESSIBILITY TO GOVERNMENT INFORMATION. THESIS ADVISOR:

ASSOCIATE PROFESSOR ANOPE DHIENTHAWORN, 78 pp. ISBN 974-636-701-3

The objective of this research was to study the policy of the present government as well as the related laws and legislation on accessibility to government information. An analysis was also included the media's right to know on official and government information, their liberty on the information accessibility and the improvement of law and legislation procedure concerning the media.

Significant results were as follows :

1. The accessibility and the right to know of the press was highly given more than broadcasting counterpart.
2. Despite all the enacted constitutions stipulated firmly on the right and liberty of the media on information accessibility and there had been many laws and legislation in Thailand concerning this matter the study revealed that Thai media did not absolutely enjoy their expected right. In some cases, however, the right and liberty of the media, especially on the government information accessibility, was limited upon national stability and security justification. It was also found that the related laws and legislation as well as concerning procedure should be furtherly developed, while the media role should be geared towards an exercise of their self responsibility much better than ever.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ เพราะความช่วยเหลือให้ข้อเสนออย่างดีของ รองศาสตราจารย์ อรรถพ เขียวถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ สนั่น ปัทมะทิน กรรมการ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ในการรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดอื่น ๆ ได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักโฆษกรัฐบาล สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาการสื่อสารมวลชน ตลอดจนห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ รวมถึงการช่วยเหลือต่าง ๆ จากเพื่อนร่วมงานทุกระดับ

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบขอบคุณทุกคนที่ให้อำนาจใจ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ คุณสุชาดา สุขวิบูลย์ ภรรยา ที่สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมจนเกิดผลงาน

นายวิเชียร สุขวิบูลย์

พฤษภาคม 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่	
1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามและคำศัพท์	8
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สิทธิการรับรู้ข่าวสารของสื่อมวลชน	10
ทฤษฎีและแนวความคิด	10
มาตรการควบคุมสื่อมวลชน	14
นโยบายแห่งรัฐว่าด้วยเสรีภาพและความรับผิดชอบของสื่อมวลชน	16
แนวความคิดด้านข้อกฎหมาย.....	18
แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยของประชาชนของ จอห์น ล็อก.....	18
แนวความคิดด้านกฎหมายเฉพาะสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

3	ระเบียบวิธีวิจัย	
	รูปแบบการวิจัย.....	26
	แหล่งข้อมูล.....	26
4	ผลการวิจัย	
	สิทธิการรับรู้ข่าวสารทางราชการ.....	29
	การวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั่วไป.....	31
	การวิเคราะห์กฎหมายพิเศษ.....	47
	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540	47
	สิทธิการรับรู้ข่าวสารราชการไทยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ.2540	52
	ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย.....	58
	กระบวนการดำเนินการควบคุมการรับรู้ข่าวสารราชการ.....	63
	ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ	66
	การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐกับการรับรู้ข่าวสารของราชการ.....	68
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	72
	ข้อเสนอแนะ.....	73
	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	74
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	74
	รายการอ้างอิง	75
	ประวัติผู้วิจัย	78